

Н. Моновъ

„Даскаловитѣ“ ябълки

Години отъ тогава. Бѣхме съ него млади голобради учители. Селцата ни се гледаха презъ рѣката. Той бѣше учителствувалъ вече две години въ селото си, когато азъ дойдохъ въ моето. Често го спохождахъ. Допадаше ми неговиятъ благъ характеръ, веселостъ и трудолюбие, а най-вече — общението му съ селската маса, къмъ която и азъ не бѣхъ равнодушенъ. Обичахъ да го слушамъ, заобиколенъ винаги съ селяни, какъ имъ говори просто, топло, сърдечно, за всичко, което има връзка съ тѣхния животъ. Земедѣлие, овощарство, лозарство, гражданско учение, хигиена и що ли не още. И сега сякашъ го гледамъ: младъ, красивъ, съ сини дълбоки очи, едва порусевѣла горна устна, звънливъ гласъ.

Присѣтствувахъ и на „практическитѣ“ му занятия, както ги казваше той. Тогава той бѣше въ стихията си. Въ селото бидоха насадени черници, дивачки овошки, които той облагородяваше. Възобновиха се нѣколко поразени отъ филоксерата лозя. Спохождаше болни, на които даваше съвети. Въпрѣки това, той не забравяше своята работа въ училището. Неговитѣ ученици стояха много по-горе отъ другитѣ, отговаряха и пѣха най-хубаво. Въ селото имаше още двамина учители, ала когато се поменаваше думата „даскала“, разбирахме за моя приятель, за даскалъ Пана.

Следвахъ пѣтя му, ала съдбата ме отнесе въ друго село, второ, трето. Следъ това на ново учение и пр. пр. Забравихме се. Не чувахъ нищо за него.

*

Случи ми се да пѣтувамъ по нашата централна желѣзопѣтна линия, която минава два километра отъ Пановото село. Бликнаха въ главата ми рой спомени. Искахъ влакътъ да хвърка, за да видя мѣстото, където се кръстихъ въ служба на родината. Най-после той спрѣ бухтението си, изпусна последна въздишка и се отпустна върху релситѣ си. На малката гара се тѣлпи много народъ. Едни слизатъ, а други ще се качватъ. Търся съ очи познати. Нѣма. Старитѣ сж у дома си, а младежитѣ не познавамъ. Слѣзохъ. Край гарата сж наредени много продавачи на овощия. Викатъ съ все сили и хвалятъ стоката си.

— Заповѣдайте, г-не, „Пановки“ ябълки! Сладки сж като медъ. Заповѣдайте!

— Така ли? шегувамъ се азъ и поржчвамъ да ми измѣри единъ килограмъ отъ тѣхъ, блѣсъкътъ и червенината на които